

Detaljregulering massetak, del av Høygilts Moner Gnr.14, Bnr 2, Planbeskrivelse med konsekvensutredning , Planid 20160001

Beregnet til

Birkenes kommune

Dokument type

Planbeskrivelse med konsekvensutredning

Dato

05.02.2018

Revidert

--

Innhold

PLANBESKRIVELSE	4
Tiltaket	4
Planprogrammet	4
Sammen drag og kommentarer til innkomne merknader	4
Konsekvensutredningen – formål og behandling	7
Overordna føringer Nasjonale mål og retningslinjer	8
FORUTSETNINGER FOR TILTAKET	8
Tiltakshaver	9
Lokalisering	10
Dagens arealbruk	10
BESKRIVELSE AV TILTAKET	11
Bakgrunn og begrunnelse for tiltaket	11
Alternativer	11
O – alternativet	11
Hovedalternativet	11
Geologi	11
Tiltaket	13
Tidsplan for gjennomføring.....	13
Arealbruk.....	13
Utslipp	13
OFFENTLIGE OG PRIVATE TILTAK	14
Offentlige tiltak	14
Privat tiltak	14
OFFENTLIGE PLANER OG TILLATELSE	14
Eksisterende planer og tillatelser.....	14
Kommuneplanens arealdel 2010 - 2021	14
PLANKRAV	14
Reguleringsplan med konsekvensutredning.....	14
Driftsplan.....	15
Forholdet til lovverket.....	15
Plan - og bygningsloven	15
Mineralloven	15

Forurensningsforskriften kap.30.....	15
Lov om forvaltning naturens mangfold (naturmangfoldloven)	15
Kulturminneloven	15
Vannressursloven.....	15
ATP (Areal og Transportplansamarbeidet i Kristiansandsregionen).....	15
Øvrig lovverk	15
KONSEKVENsutredning	16
MILJØ OG SAMFUNN – BESKRIVELSE, KONSEKVENSER OG AVBØTENDE TILTAK	16
Miljø	16
Landskap	16
Kulturminner – kulturmiljø	17
Dyre- og planteliv/Naturens mangfold	18
Støv	19
Støy	20
Avrenning	20
Landbruk	21
Samfunn	22
Friluftsliv – rekreasjon.....	22
Konsekvenser	22
Avbøtende tiltak.....	22
Transport og trafikk.....	23
Barn og unges interesser	23
Befolkningens helse	23
Beredskap og samfunnssikkerhet	23
Sysselsetting.....	24
Behovet for masse	24
TILTAK FOR Å REDUSERE KONSEKVENsene AV TILTAKET.....	24
SAMMENstilling OG ANBEFALING	24
VEDLEGG	24
Mottatte innspill på planprogram og varsel om oppstart for massetak del av 14/2 Høygilts Moner	24
Sjekkliste for risiko og sårbarhet.....	24
Notat for dokumentasjon av avkjørsel	24

PLANBESKRIVELSE

Tiltaket

Tiltaket omfatter uttak av masser for videreføring av masseuttak for del av G/Bnr 14/2Høygilts Moner i Birkenes kommune.. Planområdet dekker et areal på ca 52daa. Uttaksområdet dekker et areal på ca 27,5daa. Og rommer et uttaksvolum på ca 355.000 faste kbm.

Planprogrammet

Tiltaket hører til planer og tiltak som går inn under forskrift om konsekvensutredninger rev. 1/7-17, da denne planen enda ikke er en del av kommuneplanen.

Det er utarbeidet planprogram for tiltaket iht forskriften. Planprogrammet ble vedtatt administrativt i Birkenes Kommune 29.01.2018

Det er mottatt innspill på planprogrammet fra følgende:

1. Fiskeridirektoratet, brev datert 10.10.2017
2. Direktoratet for mineralforvaltning, brev datert 25.10.2017
3. Norges vassdrags og energidirektorat, brev/epost datert 26.10.2017
4. Fylkesmannen i Aust – og Vest – Agder, brev datert 07.11.2017
5. Aust-Agder Fylkeskommune, brev datert 08.11.2017
6. Agder Energi Nett, brev/epost datert 13.11.2017
7. Statens Vegvesen, brev datert 08.12.2017

Sammendrag og kommentarer til innkomne merknader

Høringsinstans	Sammendrag	Kommentar
Fiskeridirektoratet	Ingen merknader/innspill	
Direktoratet for mineralforvaltning	Generelt positive til at det reguleres for råstoffutvinning, men påpeker at NGU sitt ressurskart viser at kartlagt mineralressurs har betydelig større utbredelse enn foreslått planavgrensning. Det anbefales av den grunn en vurdering av fremtidige utvidelsesmuligheter for masseuttaket. Det oppfordres videre generelt til at kommunen utarbeider delplan for mineralske ressurser for å legge de generelle rammene til rette for bærekraftig og langsiktig utvinning av de nasjonalt viktige ressursene i Birkenes. - Bemerket at det er viktig at det i reguleringsplanen settes av tilstrekkelig areal for sikringstiltak, og tilsyn og vedlikehold av disse. - Om nødvendig må det legges opp til skjerming av selve uttaksområdet slik at innsyn fra boliger og ferdselsårer begrenses der det er mulig. Det må settes av tilstrekkelig areal til formålet.	<i>Administrasjonen er kjent med at forslagsstiller har vært i kontakt med grunneier av naboeiendommen i fht. videre utvidelse av masseuttaket. På nåværende tidspunkt har det ikke vært interesse for en utvidelse hos denne grunneieren. Videre kommentarer tas til etterretning.</i> <i>Forslagsstiller: Var i kontakt med grunneier av naboeiendom før fellesferien 2017, og ba om tilbakemelding ila medio august, da man ikke har fått tilbakemelding ila denne perioden, går man videre med plan for eget område.</i>

	<p>Sikringssone for ev. kulturminne kan gjerne inngå som en naturlig skjerming av driftsområdet.</p>	<p><i>Ifht sikringsoner, så foreslås det at kulturminne kan inngå som en naturlig skjerming, utover dette planlegges en sikringsvoll ved kanten av massetaket mot øst, parallelt til riksvei 41.</i></p> <p><i>Videre er behovet for sedimenteringsbasseng vurdert, det benyttes samme sedimenteringsbasseng som eksisterende, analyser av støvet er blitt gjennomført i dagens uttak, men verdier som ligger langt under kravet. (knapt målbart)</i></p>
<p>Norges vassdrags og energidirektorat</p>	<p>Ved oppstart av planleggingsarbeidet anbefaler vi at NVEs karttjenester, https://www.nve.no/karttjenester/ brukes. Her finnes oppdatert informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg innenfor aktuelt planområde. NVEs sjekklister for reguleringsplan kan være et nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområder er vurdert. NVE har utarbeidet en ny veileder (nr. 2/2017) <i>Nasjonale og regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging</i>. Ved å følge denne vil man kunne unngå at det fremmes innsigelse til planen. Det finnes flere veiledere og verktøy på www.nve.no/arealplan.</p>	<p><i>Forslagsstiller: Disse karttjenestene er benyttet, og sjekket ut.</i></p> <p><i>Sjekklister er vurdert, ivaretatt i ros analyse. Jordskred er aktuell problemstilling i NVE's kartgrunnlag, det er gjort vurdering ifbm dette, og gjort avbøtende tiltak, så som avlastning av overliggende masser på skråning. Man har også erfaringer med seg fra dagens uttak, og gjør tilpasninger i ny plan basert på disse. Videre er det utfylt sjekklister som er utarbeidet av fylkesmannen. Tiltaket antas ikke å påvirke grunnvannet. Dette omtales i konsekvensutredningen.</i></p>
<p>Fylkesmannen i Aust – og Vest – Agder</p>	<p>ber om at det av hensyn til de ulike arealbruksinteressene i området, gjøres en grundig vurdering av masseuttak der man ser hele grus/sandforekomsten samlet. En slik utredning vil avdekke hvilke områder som er best egnet for masseuttak samtidig som konflikten med andre arealinteresser minimeres. Fylkesmannen mener dette er av vesentlig betydning for en best mulig forvaltning av de viktige arealene i dette området, og peker i særlig grad på hensynet til jordvern og landbruksproduksjonen. Fylkesmannen mener at en slik utredning/delplan for de mineralske ressursene i kommunen/deler av kommunen må gjøres før man starter detaljplanlegging av enkeltområder. Fylkesmannen vil derfor be om at man ikke går videre med det påbegynte</p>	<p><i>Tas til etterretning. Administrasjonen mener likevel at området det her er snakk om bør kunne gjennomføres uten en helhelig utredning/plan av de mineralske ressursene i kommunen. Dette fordi området først og fremst er en utvidelse av eksisterende område benyttet til samme formål. En ser det videre som positivt at masseuttaket legges i tilknytning til allerede etablert uttak i forhold til å skulle</i></p> <p><i>Forslagsstiller: Stiller seg bak adm.kommentar, i tillegg er tiltaket et ønsket tiltak sett</i></p>

	planarbeidet for del av Høygilts Moner før en slik utredning/plan er på plass.	fra næringsutvikling og kommunale føringer for dette.
Aust-Agder Fylkeskommune	<p>råder kommunen til å utarbeide en overordnet plan som gir en retning om hvordan områdets grusforekomster skal utnyttes videre. Dette for å avklare ev. konflikter i forhold til andre interesser og annen arealbruk, samt forutsigbarhet for næringen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det vil være viktig at planen beskriver hvordan området skal fremstå etter ferdig uttak. Dette vil omfatte terrengarrondring inn mot eksisterende terreng, revegetering, eventuelt tilføring av ny beplantning og tilbakeføring til landbruksdrift. - Det bør fremgå av planbeskrivelsen at planområdet grenser direkte til historisk veianlegg (Vestlandske hovedvei) - Fylkeskommunen ber om at utredningen i planprogrammet tar for seg tiltakets konsekvenser for eldre ferdselsårer (Kongeveien/Postveien og evt. Varpet). - Reguleringsplanens planbeskrivelse må inneholde vurdering knyttet til kulturminnene i området. Eventuell bevaring av kulturminner må vises i bestemmelsene og på plankartet. - Arkeologisk registrering vil være nødvendig for å avklare forholdet til automatisk fredete kulturminner. Reguleringsplanen kan ikke vedtas før undersøkelsesplikten er oppfylt. 	<p><i>Administrasjonens kommentar:</i> Viser til kommentar gitt under punkt. 2. Når det gjelder planprogrammets beskrivelse av tiltakets konsekvenser for Kongevei/Postvei og Varpet, er forslagsstiller kjent med registreringen. Administrasjonen forutsetter at tiltakets konsekvenser for ovennevnte utredes i den videre planprosessen.</p> <p><i>Forslagsstiller:</i> Det er ikke tilkommet ny informasjon i saken etter planprogrammet vedr historisk veianlegg og eller varpet. Man har igjen å undersøke arealet på flaten for selve råstoffutvinning. Dette tenkes utført dersom planen vedtas, dog med betingelser om undersøkelse jfr kulturminneloven.</p> <p><i>Området skal beplantes og revegeteres i skråninger. Flater skal tilbakeføres til landbruk. Terrengarrondring inn mot eksisterende terreng tilpasses slik at man får naturlige og bestandige overganger, som er hensiktsmessige og ser naturlige ut. Topplaget som ligger under matjord planlegges å tas vare på, slik at man kan legge ut dette før matjord legges ut. Da vil man opprettholde en situasjon der oppnår tilnærmet samme situasjon som dagens. Mot kongeveien i god avstand til denne planlegges det en voll vist på plantegning R102.</i></p>
Agder Energi Nett	<p>Det må tas hensyn til eksisterende nett innenfor planområdet. Traseen må registreres i planen med en hensynsone (faresone) på 15m.</p> <p>Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til våre anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler eller oppfylling av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg</p>	<p><i>Forslagsstiller:</i> Det avklares i videre prosess med kommunen om denne sone, da man har hensynsone landbruk allerede i respektiv område. Det noteres at man ikke må gjøre tiltak som reduserer høyde opp til luftledningsanlegg, slike tiltak er ikke planlagt, og man forholder seg til retningslinjer satt av netteier.</p>

Statens Vegvesen	<p>minner i sin uttalelse om byggegrense langs riksveg, og gjør oppmerksom på at parkeringsplasser/fyllinger/støyskjermer etc. er definert som anlegg/konstruksjon og omfattes av grensen.</p> <p>- Forutsetter at eksisterende avkjørsel blir opparbeidet i tråd med gjeldende reguleringsplan slik at siktsoner og vertikalgeometri tilfredsstiller kravene i N100.</p> <p>- Anbefaler at anleggets variasjoner over året/døgnet synliggjøres og at det gis informasjon om maks belastning ved vegkryss/avkjørsel ved maks produksjonskapasitet. Dette med bakgrunn i konfliktpunkter mellom ulike trafikantgrupper.</p>	<p><i>Forslagsstiller:</i></p> <p><i>Det er generelt krav til 50m byggegrense langs rv. Førrige godkjente reguleringsplan for massetak ligger nærmere veien enn 50m og nærmere veien enn nytt planforslag. Ved i tillegg å sikre tiltaket med en sikringsvoll for skråning parallelt med riksvei, oppnår man en god sikring og ivaretagelse av trafikk.</i></p> <p><i>Vegvesenet etterlyser avstand fra massetak til vei, denne er på det minste målt til 30,1m ref tegning R103.</i></p> <p><i>Det er utarbeidet et eget notat ifht siktzone, bildedokumentasjon og tilhørende kartskisser og tegninger/ illustrasjoner som redgjør for innspill fra SVV. All den tid tiltaket medfører økt avkjøring til området, (anslått til 15-30 utkjøringer pr døgn i perioden mai til September har Svv har meldt inn krav til redegjørelse for samtidighet med øvrig trafikk langs Rv 41. Det vil være utkjøring jevnt over tidsrommet kl 07-16 hverdager ukene gjennom, mens det i helger er veldig lav virksomhet. Det har tidligere ikke vært knyttet veldig store utfordringer til utkjøringer/avkjørsel, og således vil situasjonen for nytt uttak ikke endre seg fra dagens situasjon. Kryssløsning som vegvesenet ber om redgjørelse for, vises til i eget notat som igjen er vedlagt risikomatriksen.</i></p> <p><i>Avkjøringen er hevet fra opprinnelig nivå, slik at denne nå sørger for tilstrekkelig frisiktzone, både 6 og 10 m fra personbil (ref bilder i vedlegg) samt mye bedre fra lastebil og anleggsmaskiner.</i></p>
Naboer		<p><i>Det er ikke kommet inn kommentarer eller merknader fra naboer.</i></p>

Konsekvensutredningen – formål og behandling

Formålet med konsekvensutredningen er å gi en oversikt over virkningene av tiltaket som helhet. Konsekvensutredningen skal gi en redegjørelse for hva som kan gjøres for best mulig å tilpasse tiltaket til omgivelsene og for å avbøte negative konsekvenser for omgivelsene.

Foreliggende planforslag med konsekvensutredning (KU) er utarbeidet i henhold til fastsatt planprogram og i henhold til forskrift om konsekvensutredninger fastsatt 1/7-17. Tema for konsekvensutredningen er fastlagt i vedtatt planprogram. Høringsuttalelsene skal dermed gå på om kravet i planprogrammet er oppfylt gjennom konsekvensutredningen. Utarbeidet planforslag med konsekvensutredning skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut på offentlig høring. Fristen for uttalelse settes til seks uker.

Overordna føringer

Nasjonale mål og retningslinjer

To retningslinjer fra Miljøverndepartementet kan komme til anvendelse i planarbeidet.

Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen. (Miljøverndepartementets T – 1442) angir krav til hvordan støyforhold skal behandles i ulike arealplaner.

Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal – og transportplanlegging.

(Miljøverndepartementet T – 5/93). Arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, med miljømessig gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Det skal legges til grunn et langsiktig, bærekraftig perspektiv i planleggingen. Det skal legges vekt på å oppnå gode regionale helhetsløsninger på tvers av kommunegrensene.

Foto fra planområdet med innreferert reguleringsplan forslag, bilde viser at tilliggende områder består av industri med formål råstoffutvinning.

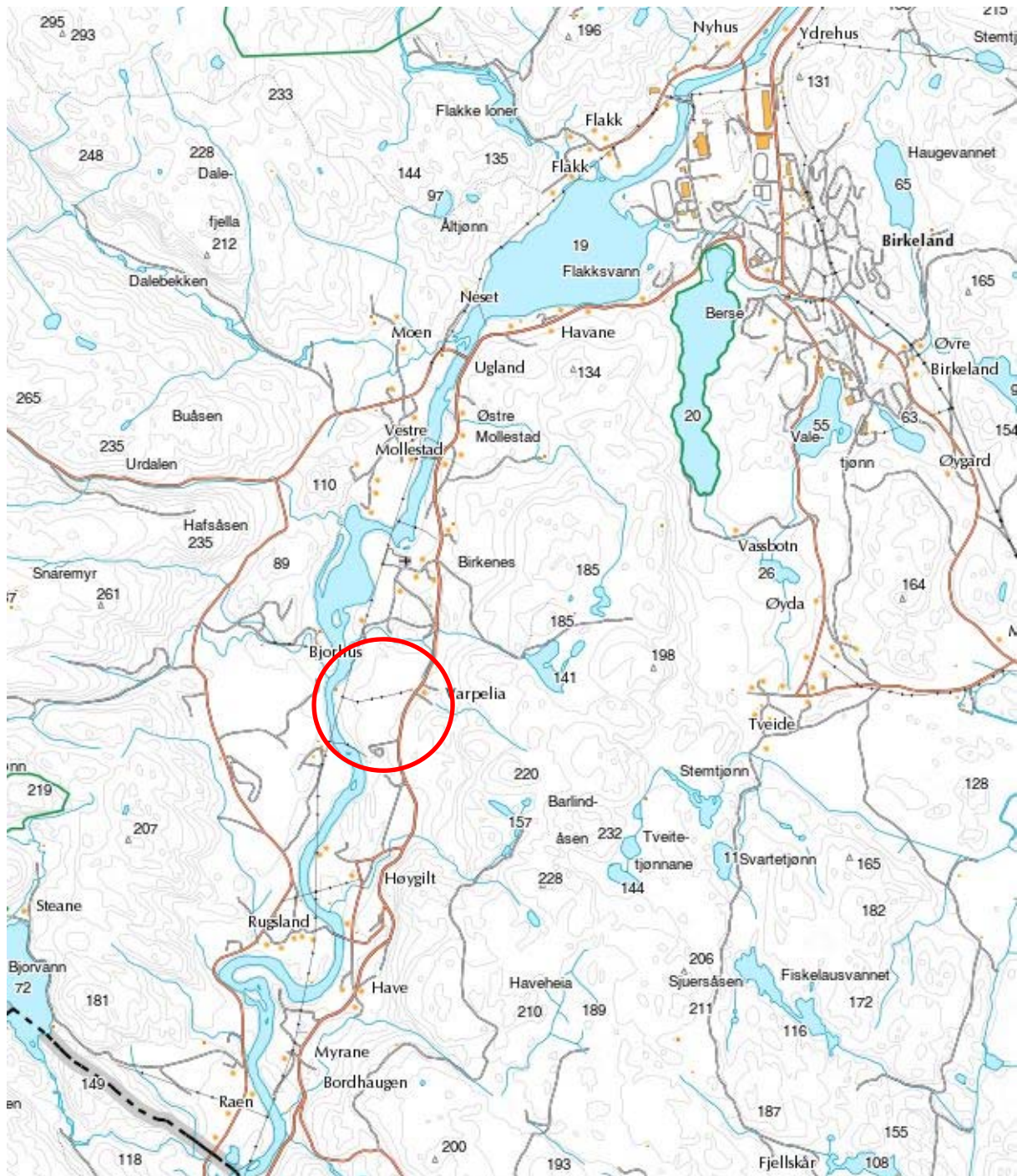
FORUTSETNINGER FOR TILTAKET

Tiltakshaver

Tiltakshaver og grunneier er Tor Gunnar Høygilt.

Lokalisering

Planområdet ligger på del av Gnr/Bnr 14/ 2 Høygilts moner , i «ytterdalen» i Birkenes Kommune, Aust - agder, område ligger mellom Varpelia og Høygilts Moner på vestsiden av Riksvei 41, området grenser til Topdalselva.

Figur 1.1, Kart som viser tiltakets plassering (markert i rød sirkel)

Dagens arealbruk

Det er i dag uttak av masser i umiddelbar nærhet til omsøkte område.

Planområdet som omhandler selve masseuttak delen, består av dyrkbar mark, øvrig areal som forblir uberørt består av (fra vest til øst) beiteområde, skog, landbruk, kulturminne (kongevei), skog/hogstflate.

Figur 4.1 Ortofoto som viser dagens arealbruk

BESKRIVELSE AV TILTAKET

Bakgrunn og begrunnelse for tiltaket

Det er behov for masser i regionen, planlagte massetak er et godt alternativ for utnyttelse av ressursen. Kvaliteten på massene er meget bra. Området ligger med nær tilknytning til Rv 41, og er en naturlig utvidelse av dagens massetak som grenser til planen.

Det er viktig at kommunen legger til rette for en langsiktig tilgang på masser av god kvalitet. Grusavsetningene i området er ifølge NGU registrert som nasjonalt viktig ressurs.

NGU har i sin definisjon av forekomster av regional interesse blant annet nevnt; Forekomster med spesielt god kvalitet til veg- og betongformål.

Planområdet ligger gunstig til i forhold til nærhet til markedet og med utkjøring direkte ut på rv.41. Sand er et relativt billig byggeråstoff, men høy egenverdi gjør at den er relativt kostbar å transportere. Lange transporter (les vi har relativt korte transporter) gir økte byggekostnader, større trafikkbelastning på vegene og økt forurensning. Etterspørselen etter ressursen er relativt konstant.

Alternativer

0 – alternativet

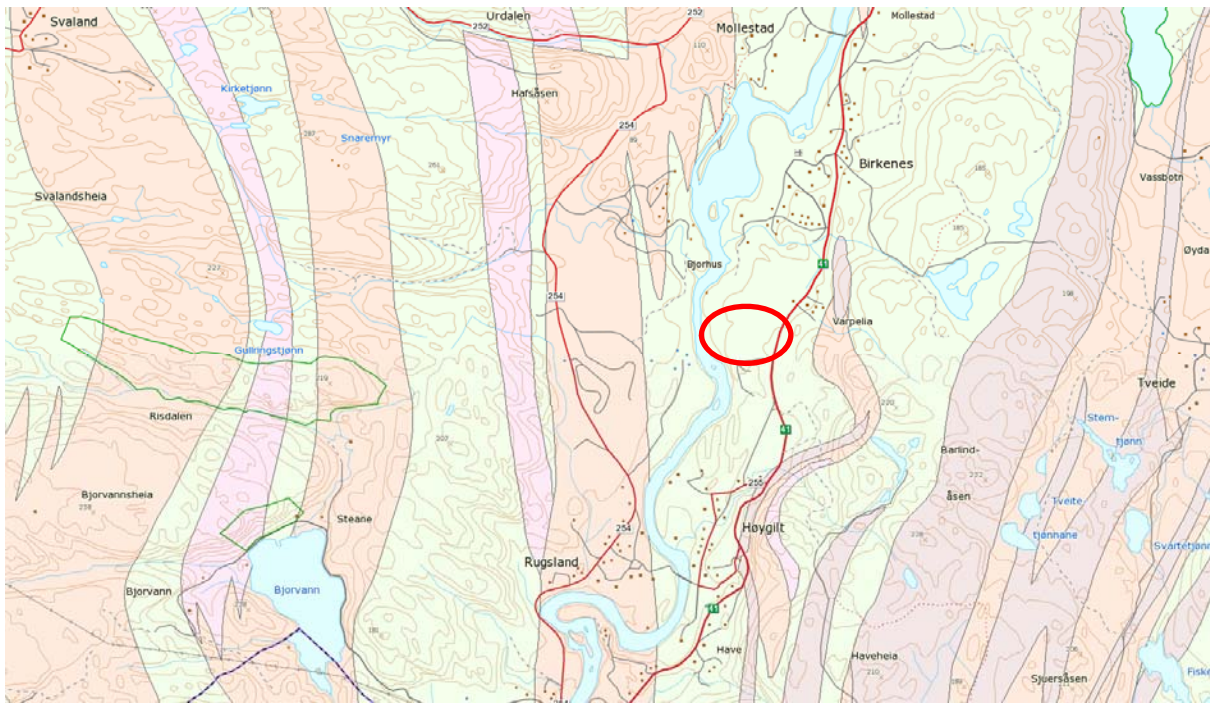
0-alternativet innebærer at det tas utgangspunkt i dagens situasjon.

Hovedalternativet

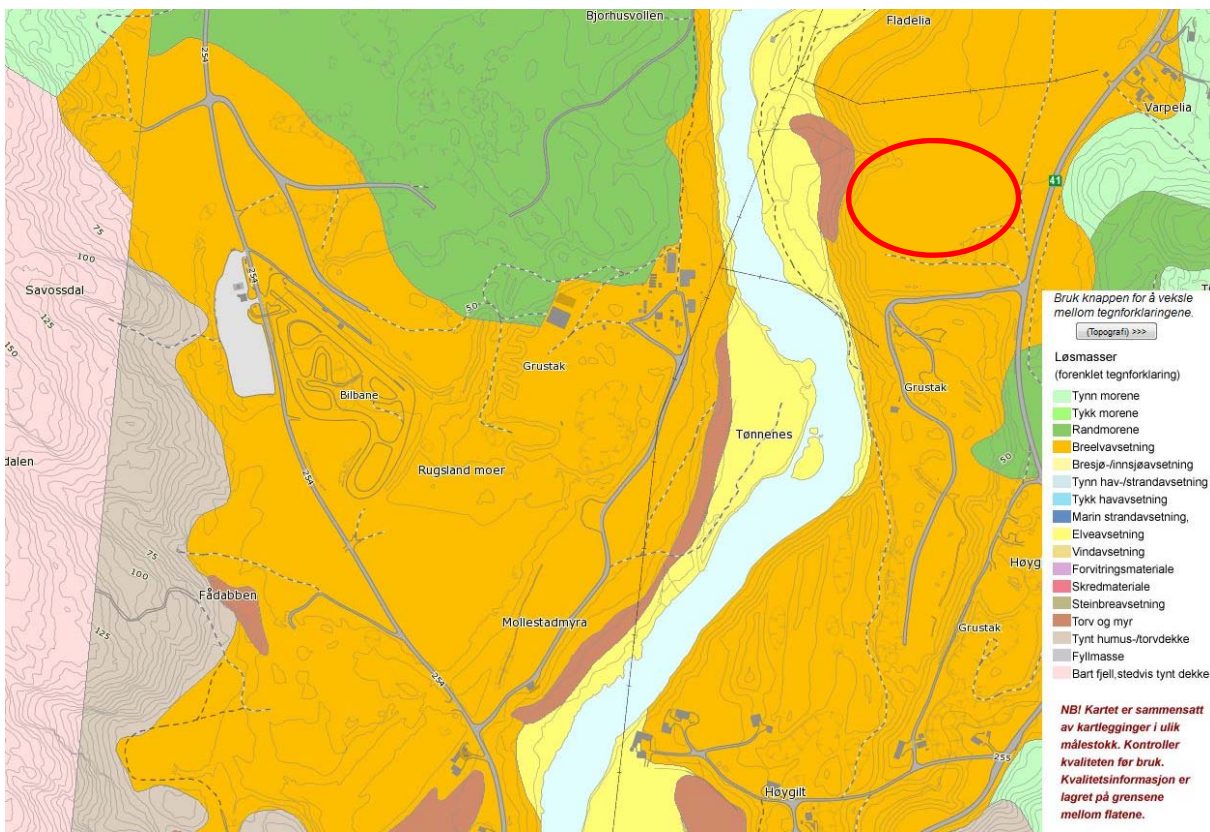
Tiltakshaver vurderer at det bare er aktuelt å utrede for masseuttak i dette området. Det valgte alternativet, hovedalternativet vil ligge til grunn for utarbeidelse av reguleringsplan med konsekvensutredning.

Geologi

Bergarten i området er Båndgneis. Kvaliteten på massene er meget bra. Det vil evt bli gjennomført en analyse av støv fra virksomheten ifbm evt. Driftsplan. Det anses ikke nødvendig å sjekke radon i uttak som omhandler naturgrus/sand.

Figur bergrunnskart

Figur Løsmassekart som viser breelavsetning i aktuelle uttaks område.

Tiltaket

Området som foreslås regulert til massetak dekker et areal på totalt ca.52 daa og inneholder et volum på ca 355.000 faste m³. Det er tenkt å ta ut masser ned til en nedre bunnkote på ca. +35. Driften i uttaket skal styres gjennom reguleringsplan og driftsplan.

Massetak er en midlertidig sak i den forstand at så snart massene (sand) er tatt ut av området, tilbakeføres arealet til opprinnelig formål, dette blir regulert inn i bestemmelsene.

Istandsetting av uttakets permanente ytterkanter skal gjøres fortløpende når dette er hensiktsmessig for driften. Skråningen får en maks helning på 1:1,3 i driftsperioden og 1:2 i permanent tilstand.

Man baserer driften av massetak ved å benytte dagens massetak mot sør ifht sedimenteringsbasseng, lagringsplass og adkomst mv.

Det skal utarbeides en driftsplan for uttaket etter de retningslinjer Direktoratet for mineralforvaltning har for slike planer. Driftsplanen skal godkjennes av Direktoratet for mineralforvaltning. Det skal søkes om driftskonsesjon for tiltaket. Behandlingsmyndighet er Direktoratet for mineralforvaltning. Driftsplanen skal inneholde plan for istandsetting av tiltaket.

Tidsplan for gjennomføring

Det tas utgangspunkt at årlig uttak vil være på ca. 40.000 faste m³. Dersom årlig uttak holder seg relativt konstant vil driftsperioden for uttaket kunne strekke seg over ca 10 år.

Det presiseres at tidsperspektivet som er angitt som antatt uttakstid for hele uttaket, er basert på dagens etterspørsel. En endring i marked og etterspørsel vil føre til at total driftstid endres.

Arealbruk

Det er utarbeidet reguleringsplan med tilhørende reguleringsbestemmelser for tiltaket. Reguleringsplanen viser fordelingen mellom ulike arealbruksformål innenfor planområdet.

Tabell, Arealbruk

Arealtabell	
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	Areal (daa)
Råstoffutvinning	27,5
Sum areal denne kategori:	27,5
§12-5. Nr. 5 - Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift	Areal (daa)
Jordbruk (3)	23,9
Vern av kulturmiljø eller kulturminne	0,7
Sum areal denne kategori:	24,6
Totalt alle kategorier:	52,1

Utslipp

Relevante utslipp fra uttaket er avrenning, støv og støy, Disse tema er behandlet i det etterfølgende under, miljø og samfunn – beskrivelse, konsekvenser og avbøtende tiltak.

OFFENTLIGE OG PRIVATE TILTAK

Offentlige tiltak

Det er ikke behov for offentlige tiltak i forbindelse med igangsetting av planlagte massetak.

Privat tiltak

Det planlegges ingen konkrete tiltak ifbm bl.a utkjøring, da disse anses ivaretatt for eksisterende massetak. Det er gjort utbedringer på avkjørsel fra opprinnelig situasjon.

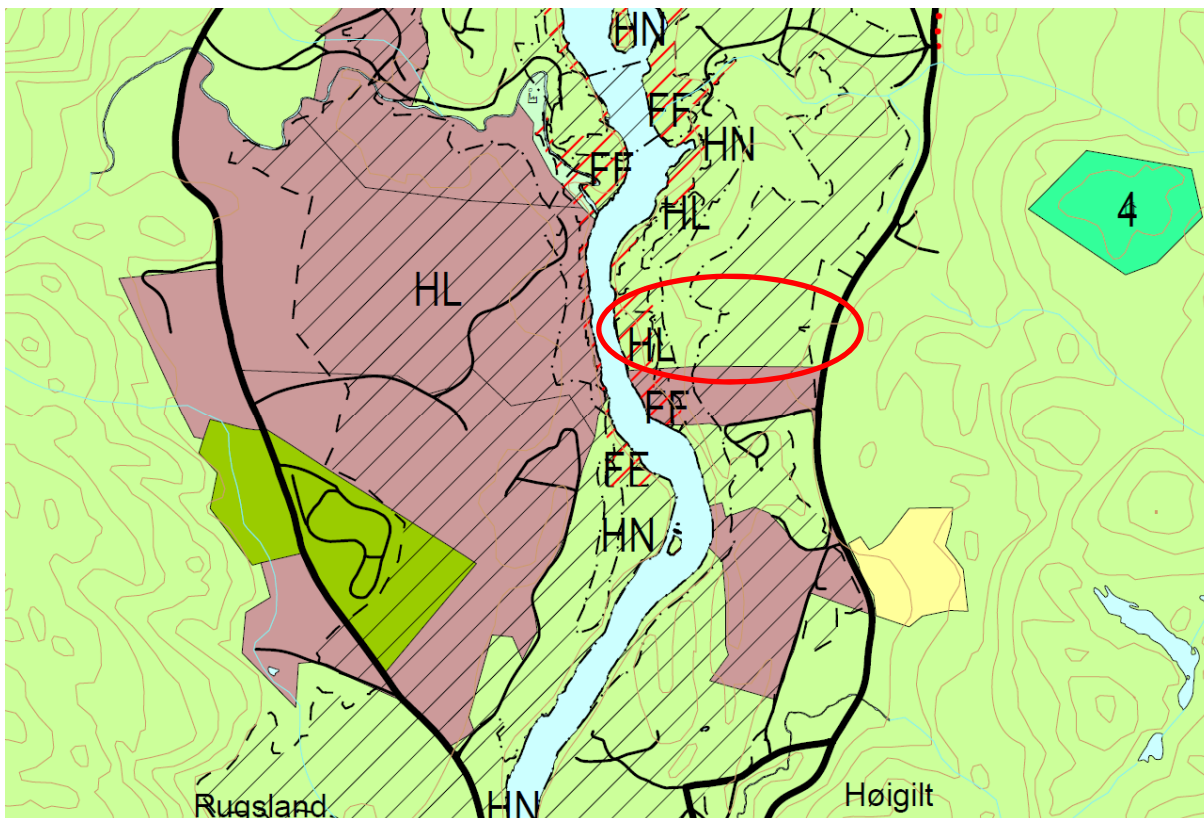
OFFENTLIGE PLANER OG TILLATELSE

Eksisterende planer og tillatelser

Kommuneplanens arealdel 2010 - 2021

I kommuneplanens arealdel ligger området som nå skal reguleres inne som LNFR (landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift) videre er det angitt hensynssone særlig hensyn til landbruk og hensynssone fare: Flomfare.

Planforslaget er derfor ikke i samsvar med overordna plan (kommuneplan). Ifbm rullering av kommuneplanen som planlegges å godkjennes vår 2018, så er område lagt inn med ønske som formål råstoffutvinning, med tilbakeføring til landbruk.

Figur Utsnitt fra kommuneplanens arealdel Birkenes kommune 2010 - 2021

PLANKRAV

Reguleringsplan med konsekvensutredning

I tillegg til oppfylt utredningsplikt (KU) er det nødvendig med vedtatt reguleringsplan. Reguleringsplanen gir bestemmelser om uttakets ytre begrensning, nedre uttaksdybde, ferdigstilling etter avsluttet uttak, skjermingssoner, driftstider og tiltak for å redusere tiltakets konsekvenser for omgivelsene.

Driftsplan

Direktoratet for mineralforvaltning vil innkalle driftsplan for tiltaket i henhold til mineralloven. Det må sendes søknad om driftskonsesjon til Direktoratet for mineralforvaltning så snart en evt. Reguleringsplan er godkjent.

Forholdet til lovverket

Plan - og bygningsloven

Det er utarbeidet reguleringsplan i henhold til plan – og bygningslovens bestemmelser basert på utarbeidet planprogram og høringen av dette.

Mineralloven

Direktoratet for mineralforvaltning vil innkalle søknad om driftskonsesjon med driftsplan for tiltaket og føre tilsyn med tiltaket i henhold til mineralloven.

Forurensningsforskriften kap.30

Virksomheten skal drives i henhold til forurensningsforskriftens kap 30. Fylkesmannen i Aust og Vest Agder avgjør om tiltaket må ha utslippstillatelse etter forurensningsloven §11.

Lov om forvaltning naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Tiltaket, selve råstoffutvinningen berører ikke områder som er vernet etter naturmangfoldloven eller områder som er foreslått vernet med hjemmel i naturmangfoldloven.

Kulturminneloven

Konsekvensutredningen tar utgangspunkt i kulturminnelovens definisjon av kulturminner og kulturmiljøer. Konsekvensutredningen forutsetter å avklare eventuelle konflikter med kulturminner og kulturmiljøer. Undersøkelsesplikten i henhold til § 9 skal bli ivaretatt gjennom konsekvensutredningen, etter 1.gangs behandling i kommunestyret, godkjennes planen med forutsetning om undersøkelse jfr innspill fra fylkeskommunen, settes dette arbeidet i gang vår 2018.

Vannressursloven

Tiltakshaver vurderer det slik at det aktuelle tiltaket ikke vil påvirke forholdene i vassdraget i en slik grad at det må søkes om tillatelse fra Norges vassdrags – og energidirektorat (NVE) med hjemmel i vannressursloven.

ATP (Areal og Transportplansamarbeidet i Kristiansandsregionen)

Regional plan for kristiansandsregionen 2011-2050 vedtatt juni 2011, legger vekt på at man ikke skal bygge ned jordbruksareal for nevnte område- mellom Møllestad i Nord og Kjevik i syd. Ettersom man ikke etablerer et permanent formål, men tar ut masser for så å tilbakeføre areal til opprinnelig LNF areal med hensynssone landbruk vil denne planen også være i tråd med ATP.

Øvrig lovverk

Det er ikke kjent at tiltaket må belyses i forhold til eller vil kreve tillatelse etter annet lovverk. Det antas at sektormyndighetene i forbindelse med høringen av konsekvensutredningen i så fall vil informere tiltakshaver om dette.

KONSEKVENsutREDNING

Formålet med konsekvensutredningen er å gi en oversikt over virkningene av tiltaket som helhet. Konsekvensutredningen skal gi en redegjørelse for hva som kan gjøres for best mulig å tilpasse tiltaket til omgivelsene og for å avbøte negative konsekvenser for omgivelsene. Lokaliseringen er begrunnet av naturlig utvidelse av eksisterende massetak, og skal dermed ikke utredes på nytt i denne utredningen. Foreliggende planforslag med konsekvensutredning (KU) er utarbeidet i henhold til fastsatt planprogram og i henhold til forskrift om konsekvensutredninger av 1/7-17. Tema for konsekvensutredningen er fastlagt i godkjent planprogram. Høringsuttalelsene skal dermed gå på om kravet i planprogrammet er oppfylt gjennom konsekvensutredningen. Utarbeidet planforslag med konsekvensutredning skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut på offentlig høring. Fristen for uttalelse settes til seks uker.

MILJØ OG SAMFUNN – BESKRIVELSE, KONSEKVENSER OG AVBØTENDE TILTAK

Miljø

Landskap

Eksisterende situasjon

Den overordna landskapsformen i området ligger på et platå midt i dalføret, og henvender seg mot Tovdalselva i vest der terrenget faller fra øst mot vest sør ned mot elva. Uttaksområdet ligger på monen midt i dalføret. Planområdet avgrenses av eksisterende vei i øst, eiendom i nord og sandtak i sør.

I en verdivurdering vurderes landskapet ut fra dets egenverdi i en tredelt skala; høy, middels og lav. Vurderingen er gjort ut fra en opplevelse av det overordnede landskapets egenart. Grunnlaget for verdisetting av landskapet er landskapets intensitet, helhet, mangfold (variasjon) og særpreg. Kriteriene for vurderingene er satt opp i matrisen nedenfor.

	Helhet	Mangfold	Intensitet, særpreg
Høy verdi	Landskap med harmoniske, enhetlige sammenhenger	Vekslende naturmiljø, terrengformer, vegetasjonsdekke og kulturhistorisk innhold	Dramatisk slående elementer eller minneverdige kvaliteter. Kontraster mellom terrengformer og ulike elementer
Middels verdi	Middels sammenheng. Et helhetlig landskapsbilde brytes av fremmede elementer	Middels variasjon og mangfold i naturmiljø, terrengform osv.	Middels kontrastvirkning og opplevelsesverdi.
Lav verdi	Uharmonisk landskap uten framtrædende elementer. Lav estetisk verdi.	Liten variasjon og mangfold og uten særpreg	Ensformig landskap, liten opplevelsesverdi

Figur Fra "Natur – og kulturlandskapet i arealplanleggingen" Metode utarbeidet av professor Magne Bruun, og senere videreutviklet i samarbeid med Norsk institutt for jord – og skogkartlegging (NIJOS)

Eksisterende uttak representerer allerede et inngrep i landskapet.

Totalt vurderes planområdet ut fra en landskapsmessig vurdering å ha middels verdi.

Konsekvenser

Eksisterende landskap vil bli påvirket av en utvidelse av eksisterende uttak. Uttaksområdet vil berøre et større område og de visuelle konsekvensene vil øke. Konsekvensene vurderes likevel ikke til å være store. Det begrunnes ut i fra at området ligger godt skjermet, og er en del av et større område som det foretas masseuttak i. Områdets topografi gjør at en må helt inn på uttaket før det blir synlig i nærvirkning. Utvidelsen av Massetaket for Høygilts moner vil derfor gi begrensede konsekvenser for landskapsopplevelsen i nærvirkning. Uttaket blir lite synlig fra rv41. Tiltaket blir ikke synlig i fjernvirkning fra sør, øst eller nord. Fra vest er tiltaket synlig i fjernvirkning. Tiltaket blir til dels lite synlig fra spredt bebyggelse vest for Topdalselva.

Avbøtende tiltak

Det reguleres inn en sikrings voll langs østlig stuff, denne vil ha en effekt først og fremst sikkerhetsmessig, men den vil også heve terskel for mulig innsyn fra rv og bebyggelse nordøst for uttaket (Varpelia).

den til enhver tid har skjermende effekt.

Istandsetting av permanent bruddvegg med beplantning vil redusere tiltakets visuelle konsekvenser.

Kulturminner - kulturmiljø

Eksisterende situasjon

Forslagsstiller har kjennskap til at det er registrert automatisk fredete kulturminner innenfor Plangrensa, («kongeveien» øst for masseuttaket). Så langt forslagsstiller kjenner til kommer ikke tiltaket i berøring med nyere tids kulturminner.

Som man kan se av kartsøk for kulturminner under, er det registrert postveg nord for Varpelia i kulturdatabasen.

Figur Bygninger, kulturminner, Riksantikvaren

Konsekvenser

For eventuelle nye registrerte kulturminner som vil bli berørt av inngrepet i området vil det bli søkt om dispensasjon etter kulturminneloven. Vedtak om dispensasjon vil kunne innebære krav om arkeologisk utgraving.

Avbøtende tiltak

Gitt at planen godkjennes for videre behandling skal gjennomføres kulturminneregistreringer etter § 9. Utover de tiltak som Fylkeskommunen vurderer som nødvendige for å oppfylle undersøkelsesplikten er det ikke behov for ytterligere utredninger av dette temaet. Temaet vil bli omtalt og rapport fra en eventuell kulturminneregistrering.

Vedlegg (Rapport fra arkeologisk reg....)

Dyre- og planteliv/Naturens mangfold

Eksisterende situasjon

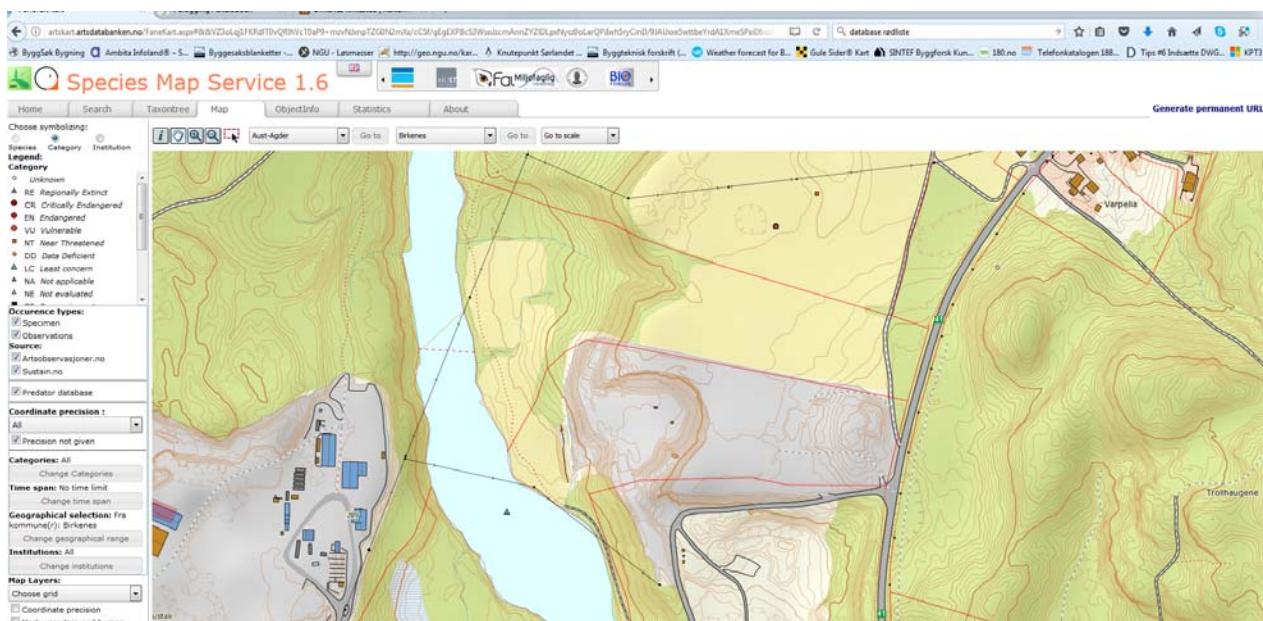
I følge Birkenes kommune er det ikke registrert spesielt sårbare eller truede arter innenfor planområdet. Dette harmonerer med funn i artsdatabasen, videre er det utarbeidet en rapport av Plankontoret Halvard Homme AS ved naturforvalter Ida Larsen.

Hitsatt sammendrag av denne:

På vegne av tiltakshaver Tor Gunnar Høigilt, har det blitt utført kartlegging av biologisk mangfold på del av gnr/bnr 14/2 i Birkenes kommune. Det er ønskelig å bruke deler av området til massetak.

Det er ikke registrert tidligere funn av trua eller sårbare arter eller naturtyper. Det ble heller ikke gjort slike funn under denne feltdagen. Store deler av området består av landbruksareal. Den vestre delen består av næringsfattig blåbærskog. Dette området er svært bratt. Det meste av blåbærskogen ligger under marin grense, mens landbruksarealet ligger over.

*Bakkevegetasjonen i blåbærskogen er stedvis fraværende. Der det er vegetasjon er det furumose (*Pleurozium schreberi*) som dominerer. Ellers er det noe bær og blant annet maiblom (*Maianthemum bifolium*) og småmarimjelle (*Melampyrum sylvaticum*). Blåbærskog er en svært vanlig vegetasjonstype i Norge og består hovedsakelig av livskraftige arter. Det ble ikke gjort viktige funn innenfor planområdet. Verdivurderingen er derfor satt til liten. Det er lite sannsynlighet for at inngrepene vil føre til tap av viktig biologisk mangfold.*

Figur som viser sjekk mot artsdatabase over rødliste arter, ingen funn i planlagt området

Konsekvenser

Viltet i området vil i liten grad bli påvirket av tiltaket, men ferdselsområdet vil på sikt bli noe redusert. Tiltaket vil ikke stenge for viktige trekkveger. Vilt trives ofte på kanten av masseuttak, fordi en her får opp en kantvegetasjon som er attraktiv for beiting. Vedr. sikring tenkes dette løst i det at man har naturlige skråninger/helningsvinkler, som ikke er til fare for dyr/mennesker som ferdes i området.

Avbøtende tiltak

Utover tilstrekkelig sikring av uttaket vurderes det ikke nødvendig med avbøtende tiltak. Krav til

sikring hjemles i reguleringsbestemmelsene.

Støv

Eksisterende situasjon

Eksisterende areal medfører noe støv ifbm jordbruksaktivitet. Støv dempes med vanning.

Konsekvenser

Fortsatt aktivitet i området vil kunne gi økt støvproblematikk.

Avbøtende tiltak

Det vil i reguleringsbestemmelsene bli satt krav om støvdempende tiltak, dette kan være bruk av vanningsanlegg som eksempel.

Støv fra virksomheten skal håndteres i henhold til forurensningsforskriften § 30.

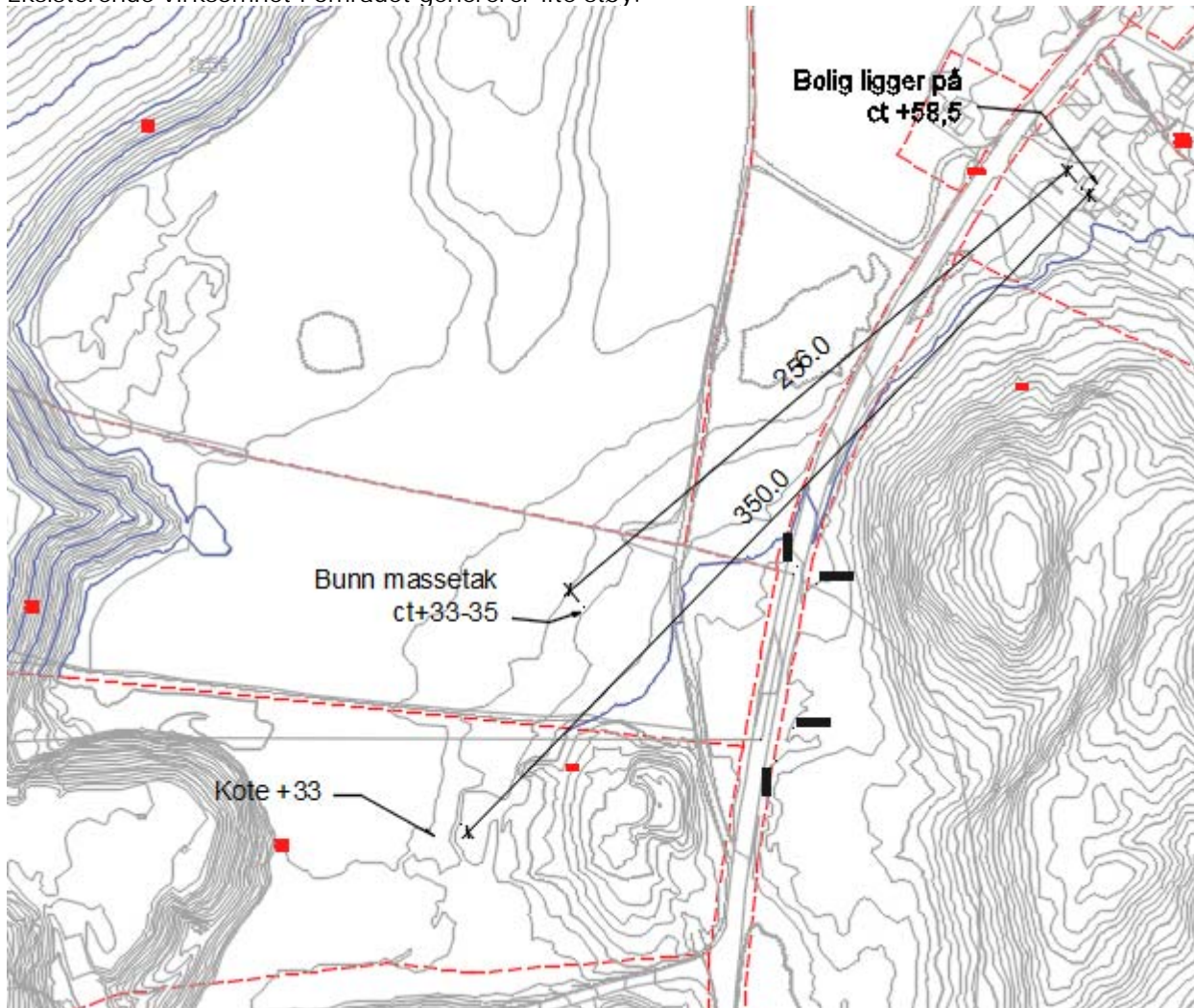
Utslipp av steinstøv/støv/partikler fra totalaktiviteter fra virksomheten skal i henhold til forurensningsforskriften § 30 -5 ikke medføre at mengde nedfallsstøv overstiger 5 g/m² i løpet av 30 dager. Dette gjelder mineralsk andel målt ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt.

Det skal gjennomføres støvdempende tiltak. Åpne lagre av råvarer og produkter skal plasseres slik at de blir minst mulig utsatt for vind som kan gi støvflukt

Støy

Eksisterende situasjon

Eksisterende virksomhet i området genererer lite støy.

Konsekvenser

Fortsatt virksomhet i utvidet uttak vil gi marginalt mer støy selv om nærmeste uttak ligger ca 100m nærmere enn eksisterende uttak. Uttaksretning og terrenghøydeforskjell virker avbøtende.

Tiltakets bidrag til utendørs støy skal ikke overskride støygrenser gitt i forurensningsforskriften §30-7

Avbøtende tiltak

I forbindelse med utarbeiding av tidligere reguleringsplan for eksisterende uttak er det gjort vurderinger mht støy, disse konkluderte i at man ikke ville få problemer med dette i tilknytning til boligområder i nærheten til massetaket. Det har p.t ikke vært registrert naboklager på virksomheten ifølge driver / forslagsstiller.

Reguleringsbestemmelsene knyttet til masseuttaket vil regulere driftstidene og dermed være det viktigste virkemiddelet i forhold til å begrense støy fra uttaket.

Behovet for eventuelle lokale støyskjermingstiltak vil bli vurdert gjennom prosessen.

Støy fra virksomheten skal håndteres i henhold til forurensningsforskriften § 30.

Avrenning

Eksisterende situasjon

Det er ingen bekker eller vann i direkte tilknytning til selve uttaksområdet. Men terreng faller relativt kraftig fra planum og ned mot platå som grenser til Tovdalselva som er nærmeste elv. I umiddelbar nærhet til planlagte reguleringsområde er det et eksisterende uttak og det er ikke registrert problemer i forhold til avrenning.

Sedimenteringsbasseng er benyttet for nabouttak, og fungerer etter hensikten. Det er tatt suspendert tørrstoff prøver som ifølge Forslagsstiller ligger under måleverdige verdier. (Iht NS 4733)

Konsekvenser

Forekomsten vil normalt ikke medføre utslipp til vann. Påvirkningen fra de stoffer en normalt er opptatt av; næringsstoffer, tungmetaller, og organiske miljøgifter vil være små. Den viktigste påvirkningen av vannkvaliteten vil eventuelt skyldes vannbundet finstøv, og eventuell avrenning av naturlig forekommende stoffer. Det anses ikke som sannsynlig at tiltaket vil påvirke grunnvannstanden i området.

Avbøtende tiltak

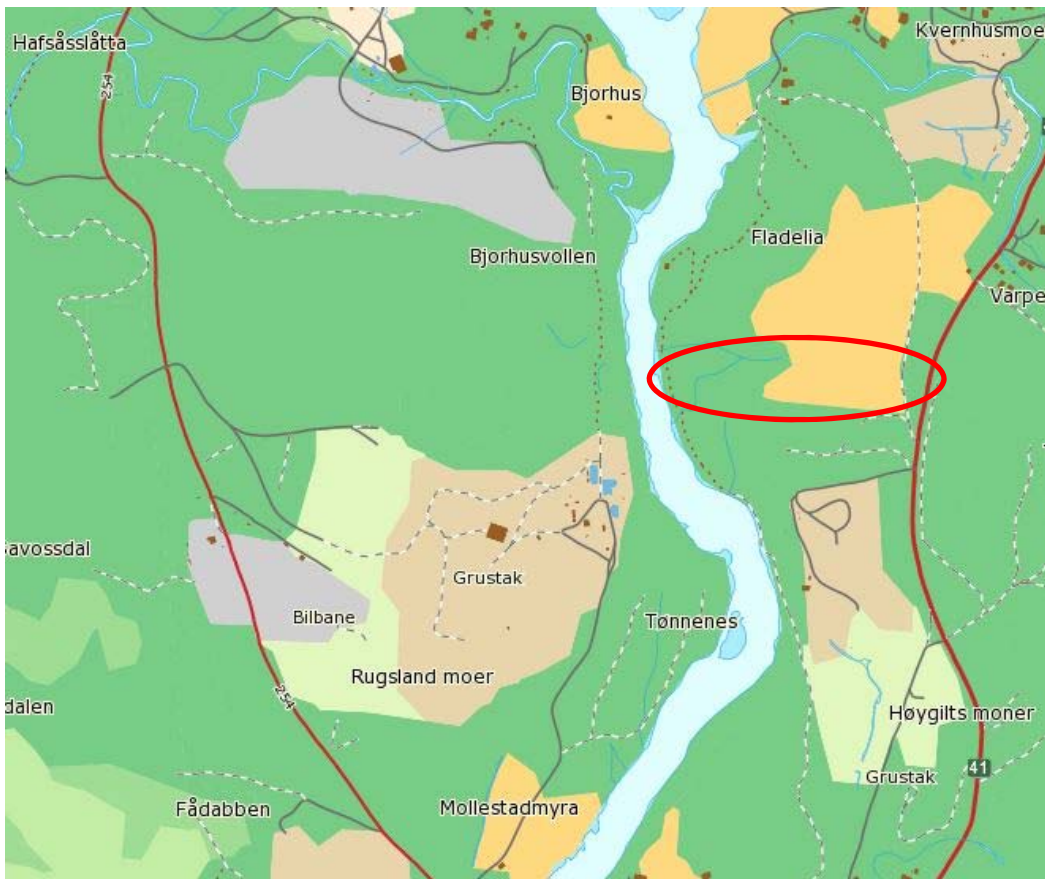
Det beholdes et sedimentasjonsbasseng i vestlig del av massetaketi overgang til uberørt terreng. Her vil det bli en bunnfelling av partikler. Vannet renner videre ut i urørt terreng mot vest. Den vegetasjonsdekte lisen vil fungere som infiltrasjonsområde. Her blir avrenningen redusert og fordrøyd. Man vil legge vekt på fortsatt adekvat håndtering av overflatevann/avrenning fra området som helhet. Eventuell avrenning fra virksomheten skal håndteres i henhold til forurensningsforskriften § 30.

Landbruk

Eksisterende situasjon

Den foreslåtte utvidelsen av dagens uttak ligger i område med god bonitet. Det er registrert høy bonitet innenfor plangrensa, videre er det dyrka mark på øvre del av området mot øst.

AR50 Bonitet
Dyrka mark
Innmarksbeite
Skog, høg og særs høg bonitet
Skog, middels bonitet
Skog, låg bonitet
Skog, impediment
Skog, ikke registrert bonitet
Snaumark, frisk vegetasjon
Snaumark, middels frisk vegetasjon
Snaumark, skrin vegetasjon
Myr med skog
Åpen myr
Bart fjell og blokkmark
Bebygd og samferdsel
Snøisbre
Ferskvann

Figur bonitetskart, område vist med rød ring over.

Konsekvenser

Landbruksinteressene påvirkes ved at eksisterende dyrka mark beslaglegges til andre midlertidige formål over en periode. Areal av dyrka mark må reduseres i takt med utvidelsen av uttaket. Det forutsettes at arealene tilbakeføres til opprinnelig formål så snart man er ferdig med uttak av masser. Dette er for øvrig i tråd med andre tilstøtende planer for masseuttak.

Avbøtende tiltak

Det anses ikke nødvendig med spesielle avbøtende tiltak, utover at man beholder / flytter gruslaget som ligger over sandforekomsten og under matjordlaget. Dette laget planlegges å legges ut over uttatt massetak/platå før man legger ut matjord påny. Dette mellomlaget sørger for at man får så tilnærmet vekstforhold som eksisterende situasjon gir.

Samfunn

Friluftsliv – rekreasjon

Eksisterende situasjon

Planområdet er ikke av vesentlig betydning for friluftsliv og rekreasjon.

Konsekvenser

Tiltaket berører friluftslivet gjennom direkte midlertidig arealbeslag, men det vil ikke legge beslag på spesielt viktige friluftsområder. Tiltaket berører ingen viktige etablerte korridorer for friluftsliv. Tiltakets konsekvenser for den visuelle landskapsopplevelsen kan ha negativ betydning for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet.

Avbøtende tiltak

Det anses ikke som nødvendig med avbøtende tiltak utover nødvendig sikring av stuffer under uttaksperioden.

Transport og trafikk

Eksisterende situasjon

Eksisterende nabouttaksområde ligger med utkjøring til Rv.41. Det planlegges med å benytte dagens avkjørsel også for nytt massetak.

Konsekvenser

Nabo massetak er et etablert uttak i full drift. Årlig uttak reguleres av markedet, men det tas utgangspunkt i at gjennomsnittlig årlig uttak i årene fremover vil være omtrent som i dag (ca 40.000 kbm).

Tiltaket vil derfor ikke føre til økt trafikkbelastning i forhold til dagens situasjon.

Dette tilsvarer ca 60.000 tonn sandmasser.

Massetransporten foregår dels på bil med henger (ca. 30 tonn masse pr. bil) og bil uten henger. For vurdering av trafikkbelastning og andre konsekvenser anslås generert trafikk til å være ca. 2000 tunge kjøretøy pr. år. Fordelt på ca 200 virkedager utgjør dette en trafikk på ca 10 biler pr. dag. Medregnet ut- og innkjøring blir dette altså en døgntrafikk på 20 kjøretøyer, kun virkedager medregnet. Den teoretiske årsdøgntrafikken vil naturligvis være lavere på grunn av helger og ferieperioder.

Årsdøgntrafikken på dagens rv 41 er målt til ca i 2010 målt til ca 1830. Tiltaket vil ikke føre til en økning i Årsdøgntrafikken fra dagens situasjon.

All den tid tiltaket medfører økt avkjøring til området, (anslått til 20 utkjøringer pr døgn I perioden mai til September har SvV har meldt inn krav til redegjørelse for samtidighet med øvrig trafikk langs Rv 41.

Det vil være utkjøring jevnt over tidsrommet kl 07-16 hverdager ukene gjennom, mens det i helger er veldig lav virksomhet. Det har tidligere ikke vært knyttet veldig store utfordringer til utkjøringer/avkjørsel, og således vil situasjonen for nytt uttak ikke endre seg fra dagens situasjon. Kryssløsning som vegvesenet ber om redgjørelse for, vises til i eget notat. Avkjøringen er hevet fra opprinnelig nivå, slik at denne nå sørger for tilstrekkelig frisisiktsone, både 6 og 10 m fra personbil (ref bilder i vedlegg) samt mye bedre sikt fra aktuelle lastebiler og anleggsmaskiner.

Avbøtende tiltak

Avkjørsel til Rv.41 er prosjektert og regulert iht krav fra SVV.

Barn og unges interesser

Eksisterende situasjon

Planområdet er ikke benyttet som oppholdsareal for barn og unge.

Konsekvenser

Høye stuffer kan utgjøre en sikkerhetsrisiko, og tiltaket må sikres forskriftsmessig.

Da man ikke vil få økt trafikkbelastning som følge av tiltaket vil dette ikke påvirke barn og unge spesielt i området.

Avbøtende tiltak

Utover tilstrekkelig sikring av uttaket, vurderes det ikke nødvendig med avbøtende tiltak.

Befolkningens helse

Eksisterende situasjon

Befolkningens helse antas i liten grad å bli direkte berørt av aktiviteten i massetak.

Konsekvenser

Viser til tidligere vurderinger ifht støy, samt erfaring med drift av dagens nabomassetak.

Beredskap og samfunnsikkerhet

Eksisterende situasjon

Det er i dag aktivitet i umiddelbar nærhet til uttaket, i og med ny aktivitet vil være omtrent lik som i dag, vil det derfor ikke bli økt aktivitet i området.

Konsekvenser

Det vil bli tilsvarende aktivitet i området.

Avbøtende tiltak

Sjekkliste for risiko og sårbarhet er utarbeidet gjennomgått i forbindelse med utarbeidelsen av plan. Denne vil ligge som vedlegg til plan.

Sysselsetting

Eksisterende situasjon

Joar Grødum Sandtak og Transport AS sysselsetter 5 personer p.t

Konsekvenser

Antall sysselsatte forventes å bli omtrent som i dag.

Behovet for masse

Eksisterende situasjon

Det er stor etterspørsel etter masse i regionen og området som sådan.

Konsekvenser

Behovet for masse forventes å bli stabilt eller økende.

TILTAK FOR Å REDUSERE KONSEKVENSENE AV TILTAKET

Avbøtende tiltak er beskrevet i de foregående kapitler. De avbøtende tiltak som er foreslått vurderes til å være tilfredsstillende til, i nødvendig grad, å forhindre eller redusere negative konsekvenser for miljø og samfunn.

SAMMENSTILLING OG ANBEFALING

Det foreligger bare et alternativ for tiltaket.

Tiltakshaver anser at den konsekvensutredningen som er gjennomført har belyst alle beslutningsrelevante forhold for interesser knyttet til miljø og samfunn som kan bli berørt av tiltaket.

Tiltakshaver mener at de positive virkningene av tiltaket er større enn ulempene, og at tiltaket dermed bør gjennomføres.

VEDLEGG

Mottatte innspill på planprogram og varsel om oppstart for massetak del av 14/2 Høygilts Moner

Sjekkliste for risiko og sårbarhet

Notat for dokumentasjon av avkjørsel